

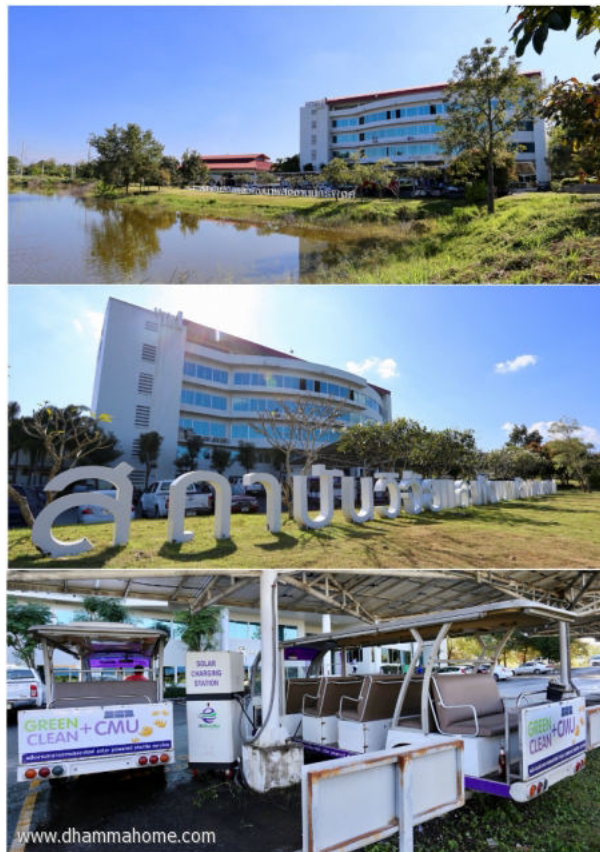
ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๓-๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๓-๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันที่ ๑๓-๑๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจากคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่เหียะ และเทศบาลตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อไปสนทนาธรรมกับนักศึกษาใหม่ของคณะอุตสาหกรรมเกษตร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลแม่เหียะ และสมาชิกชมรมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลสุเทพ ณ ห้องประชุมประเสริฐ ฤกษ์เกรียงไกร อาคารสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การเดินทางมาสนทนารธรรมที่คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของท่านอาจารย์และวิทยากรครั้งนี้เป็นครั้งที่สอง โดยครั้งแรกเป็นการสนทนารธรรมเมื่อวันที่ ๒๒-๒๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นการริเริ่มของอาจารย์ ดร. ม.ล.ญาสินี จักรพันธุ์และคณะ ที่จะให้นักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ ๑ ของคณะอุตสาหกรรมเกษตร ได้มีโอกาสฟังและเข้าใจความจริงที่ถูกต้องในพระธรรมที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง

ในครั้งนี้นอกจากจะเป็นโอกาสของนักศึกษาที่จะได้ฟังและสนทนาแล้ว ทางคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยังได้ร่วมมือกับเทศบาลตำบลสุเทพและเทศบาลตำบลแม่เหียะ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตั้งอยู่ โดยทางผู้บริหารของเทศบาลทั้งสองแห่ง ได้นำสมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่มีความสนใจเข้าร่วมฟังและสนทนาเป็นการเฉพาะในตอนเช้าและบ่ายของวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

การเข้ารับฟังการสนทนารธรรมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ในครั้งนี้ ได้รับความสนใจเป็นอย่างดียิ่งจากทุกท่านโดยสังเกต

จากการที่ทุกท่านแสดงความตั้งใจฟัง และร่วมสนทนา ไม่มีผู้แสดงท่าทีเบื่อหน่ายหรือนั่งหลับเลย ทั้งมีหลายท่านถึงกับกล่าวว่า ตั้งแต่เกิดมาจนบัดนี้ ไม่เคยมีโอกาสดำเนินได้ฟังความจริงที่ถูกต้องเช่นนี้มาก่อน ทั้งเรื่องของธรรมะ ความจริงที่ตรัสรู้ และเรื่องของพระธรรมวินัย เรื่องอาบัติของภิกษุที่รับเงินและทอง เป็นต้น ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

นอกจากนั้น ขบวนการเดินทางมาสนทนาธรรมของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และคณะวิทยากรจากมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ที่สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ในครั้งนี้ ทำให้มีผู้ที่สนใจที่เคยฟังและติดตามรับฟังพระธรรมจากท่านอาจารย์ทางสื่อต่าง ๆ อยู่ ได้มีโอกาสเดินทางมาราบเท้าท่านอาจารย์และร่วมฟังการสนทนาด้วยมากมายหลายท่าน เป็นภาพที่ทำให้เกิดปิติ ที่ได้เห็นท่านที่มีโอกาสได้พบพระธรรมแล้วในชาตินี้ ทั้งรู้สึกยินดีและอนุโมทนาที่ชาตินี้ของทุกท่านไม่สูญไปโดยเปล่าแล้ว

ผู้ที่เข้าใจธรรมะ ย่อมรู้ว่าหนทางนี้เป็นหนทางอันเอกเพียงหนทางเดียว (ไม่มีหนทางอื่น) ที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้และทรงแสดง เป็นหนทางที่แสนยากอย่างยิ่ง

ไม่สาธารณะ แก่ผู้ที่ไม่เคยได้สะสมบุญไว้แต่ปางก่อนเลย
กล่าวคือ ผู้ที่ไม่ได้สะสมปัญญา ความเข้าใจถูก ความเห็นถูก
ในพระธรรม ในความจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ ในขณะนี้มาก่อน
ในอดีต ย่อมไม่สนใจที่จะฟัง หรือแม้ฟังก็ไม่รู้เรื่อง (แต่หาก
เป็นผู้ที่มีเหตุมีผล ฟังและพิจารณาด้วยดี ก็อาจเป็นผู้ที่เริ่ม
เข้าใจพระธรรมที่ตรัสรู้และทรงแสดงได้) หนทางนี้จึงเป็น
หนทางที่ต้องอาศัยความอดทนและความเพียรเป็นอย่างยิ่ง
ในอันที่จะเป็นผู้ที่ ฟังแล้วฟังอีก ฟังแล้วฟังอีก ฟังเพื่อสะสม
ความเข้าใจไปที่ละเล็กทีละน้อย จนกว่าปัญญาจะถึงขั้นของ
การระลึกถึงสภาพธรรมที่กำลังปรากฏในขณะนี้ถูกต้องตาม
ความเป็นจริงตรงตามที่ได้ฟัง มีปัญญาเจริญไปตามลำดับขั้น
โดยความเป็นอนัตตา ไม่ใช่ด้วยความติดข้องต้องการ ไม่ใช่
ด้วยความเป็นเราที่ต้องการรู้ ซึ่งไม่ใช่หนทาง หนทางคือรู้ได้
โดยความเป็นปกติธรรมดาอย่างนี้ กล่าวคือ รู้ก็รู้ ไม่รู้คือไม่รู้
ซึ่งก็ต้องอบรมเจริญปัญญาโดยสะสมการฟังและเข้าใจต่อไป
โดยไม่หวังว่าสภาพธรรมจะปรากฏแก่ปัญญาเมื่อไหร่และ
ขณะไหน นี่คือการอยากยิ่งที่ผู้ที่ไม่เข้าใจยอมเข้าใจได้โดย
ยาก แม้ผู้ที่เริ่มมีความเข้าใจบ้างแล้วก็รู้อย่างยาก ละเอียด

และลึกซึ้ง แต่รู้ได้แน่ และเป็นหนทางเดียว ไม่มีหนทางอื่นเลย การไปนั่ง ไปเดิน ไปจดจ้อง ด้วยความต้องการ ด้วยความอยาก ด้วยความไม่เข้าใจ อย่างที่หลงเข้าใจผิด ทำ ๆ กันอยู่มากมายในโลกขณะนี้ ไม่มีทางที่จะถึงการรู้แจ้งอริยสัจธรรมตามหนทางที่ทรงแสงไว้ได้แน่นอน มีแต่จะทำให้ดำดิ่งลงไปสู่ความเห็นผิดมากขึ้น เป็นมิจฉาทิฎฐิ ปักแน่นเป็นตออยู่ในวัฏฏะ อยู่ในกองแห่งทุกข์ ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่สามารถออกไปได้เลยตลอดกาล

ความอยากยิ่งของหนทางนี้ ทำให้เมื่อได้พบได้เห็นบุคคลใหม่ ๆ ที่ฟังแล้วเข้าใจ ย่อมจะทำให้เกิดความรู้สึกปีติยินดี และอนุโมทนากับท่านเหล่านั้น นี่เป็นเหตุที่ท่านอาจารย์เดินทางไปในทุกที่ทุกแห่งด้วยความเมตตาอย่างยิ่ง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านไปหลายปีที่ผ่านมา โดยแทบไม่มีวันเวลาเป็นส่วนตัวหรือของครอบครัวเลย กลับจากจังหวัดนี้ก็เดินทางไปจังหวัดโน้นในวันรุ่งขึ้นทันที

ตัวอย่างเช่น เมื่อเดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ ท่านอาจารย์กลับจากการเดินทางไปสนทนาธรรมที่ประเทศเวียดนามครึ่งเดือน เดินทางมาถึงประเทศไทยเย็นนี้ค่านี้นี้ วันรุ่งขึ้นก็เดินทางไปสนทนาธรรมตามคำเชิญที่เขาใหญ่อีกสามวัน กลับจากเขาใหญ่มากรุงเทพฯ เช้าวันรุ่งขึ้นไป

สนทนาธรรมที่บ้านคุณหมอวิภากร พงศวรานนท์ ที่ปากเกร็ดนนทบุรี เสาร์อาทิตย์อยู่สนทนาธรรมที่มูลนิธิฯ วันรุ่งขึ้นเดินทางไปสนทนาธรรมกับกลุ่มชาวต่างชาติ (Dhamma Study Group) ที่นครนายกอีกสี่วัน เช้าวันต่อมาเดินทางไปบันทึกเทปสนทนาพิเศษเรื่องพระธรรมวินัยที่บ้านคุณจริยา เจียมวิจิตร ที่ศาลายาเพื่อออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ และช่องอื่น ๆ วันเสาร์และอาทิตย์ อยู่สนทนาธรรมที่มูลนิธิฯ เช้าวันจันทร์เดินทางไปสนทนาธรรมที่สโมสรนิสิตเก่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันอังคารถึงวันพฤหัสบดีต่อมาเดินทางไปสนทนาธรรมตามคำเชิญที่พทยา กลับจากพทยาวันนี้ เช้าวันรุ่งขึ้นเดินทางไปสนทนาธรรมที่บ้านคุณจักรกฤษณ์ และคุณชฎาพร เจนเจษฎา ที่บ้านย่านถนนประดิพัทธ์ เป็นต้น

ทั้งหมดนี้ เป็นไปเพื่ออนุเคราะห์เกื้อกูลแก่ผู้อื่นเพื่อให้ได้มีความเข้าใจในพระธรรมที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงทั้งสิ้น เป็นความอดทน ความเพียร และความเสียสละอย่างยิ่ง หาที่สุดมิได้ของท่านอาจารย์ตราบจนขณะนี้ ด้วยวัย ๙๑ ปี ท่านยังคงสดใส ร่าเริง ไม่แสดงอาการเหน็ดเหนื่อยย่อท้อใด ๆ ให้เห็นเลย ท่านยังคงมุ่งมั่น แน่วแน่อายิ่งในอันที่จะเผยแผ่ความจริงจากการตรัสรู้ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ท่านได้ศึกษาเข้าใจ เพื่อดำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนสถาพรต่อไปจากความเข้าใจธรรมะของทุกคน ด้วยความเมตตา ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ยากที่ผู้ใดจะเสมอเหมือนในกาลนี้

การที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เทศบาลตำบลสุเทพและเทศบาลตำบลแม่เหียะ โดยการนำของ ดร. ม.ล.ญาสินี จักรพันธุ์ และคณะ พร้อมด้วยท่านผู้บริหารของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง

เห็นความสำคัญของการศึกษาและเข้าใจพระธรรมที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้และทรงแสดงในหนทางที่ถูกต้อง โดยได้จัดให้มีการสนทนาธรรมขึ้นในครั้งนี้อย่างประโชยณใหญ่ยิ่งแก่ผู้ที่ได้ฟังและเข้าใจ แม้เพียงบุคคลเดี๋ยวก็นับว่าประสบความสำเร็จ น่าอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง

อันดับต่อไป ขออนุญาตนำความการสนทนาบางตอนในเรื่องของ "ความไม่รู้" มาบันทึกไว้เป็น ณ กาลครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นอนุสรณ์ว่า ณ กาลครั้งหนึ่ง ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และวิทยากรจากมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้เดินทางมายังสถานที่แห่งนี้ เพื่ออนุเคราะห์แก้แกลความเข้าใจธรรม แก่ผู้สนใจที่จะเข้าใจในความจริงจากการตรัสรู้และทรงแสดงของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะความเข้าใจธรรมะเท่านั้น ที่จะดำรงรักษาพระพุทธ

ศาสนาไว้ได้ ผู้ใดก็ตามที่ไม่มีความเข้าใจธรรมะที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ พระพุทธศาสนาย่อมเสื่อมแล้ว อันตรธานแล้วจากบุคคลนั้น

อ.คำปุ่น :

ทุกท่านที่เดินทางเข้ามาในห้องประชุมนี้ก็คงได้ยินพิธีกรได้กล่าวถึง "ความไม่รู้" ก็เป็นเบื้องต้นนะครับท่านอาจารย์ครับ ที่จะได้เข้าใจถึงความเป็นจริงของความไม่รู้คืออะไรครับ และการสนทนาธรรมในครั้งนี้นะ หรือว่าทุกครั้งที่ผ่านมา หรือว่าที่จะเกิดขึ้นในครั้งต่อ ๆ ไป จะเป็นไปเพื่อขัดเกลา ละคลายความไม่รู้อย่างไรครับท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ทุกคนก็รู้กันมาเยอะ ที่จะกล่าวว่าไม่รู้ก็คงยาก แต่ถ้าบอกว่า "ไม่รู้คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" ก็พอที่จะได้ใช้ไหม? ว่าใครรู้คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า? แม้แต่ทุกคำที่ได้ฟัง คำไหนเป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และคำไหนไม่ใช่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เป็นคำของคนที่ไม่ใช่พระพุทธรเจ้า เป็น "ความคิด" ของบุคคลนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ ต้องเข้าใจว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นใคร? ก่อนอื่น เราจะพูดถึงใคร เราก็ต้องรู้ว่า ผู้นั้นเป็นใคร ไม่ใช่คนธรรมดาอย่างคนที่ไม่รู้อะไรเลย แต่ว่าเป็นผู้ที่ตรัสรู้ความจริง แค่นี้ ทุกคำต้องไตร่ตรอง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ความจริง ซึ่งใครก็รู้ไม่ได้!! ละเอียด ลึกซึ้ง ถึงที่สุด!!

...เพราะฉะนั้น ไม่รู้ใช้ไหม? ก่อนที่จะได้ฟังธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องไม่รู้!! ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นใคร? การที่เราจะรู้จักคนหนึ่งคนใดได้ก็เพราะเหตุว่า แค่เห็นหน้าเราไม่รู้หรอก

ว่าเขาเป็นใคร ชื่ออะไรก็ไม่รู้ แม้แต่ผู้คนในพระนครสวรรค์ เห็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จบิณฑบาต ก็ไม่รู้ว่าพระองค์เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า トラバไตที่ไม่ได้ "ฟังคำ" ของพระองค์ จะรู้จักได้อย่างไรว่า พระองค์ทรงเป็นผู้ที่ได้ตรัสรู้ความจริง ถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า!!

ไม่ใช่มีใครแต่งตั้งให้ แต่พระปัญญาที่ได้สะสมมาแล้ว ทำให้เป็นผู้ที่ได้รับความจริง ซึ่งยิ่งกว่าบุคคลใดทั้งสิ้น ทั้งในโลกมนุษย์ สากล จักรวาล ทั้งเทวดาและพรหม พอจะรู้จักไหม? ว่านี่คือคนที่เรากำลังจะฟังคำของพระองค์ ไม่ใช่คำของคนอื่น!!!!...

...เพราะฉะนั้น ก่อนฟังก็ต้องรู้ตามความเป็นจริงว่า เราเป็นใคร? เป็นผู้ที่มีวิชาความรู้มากมาย จบปริญญาสารพัดอย่าง แต่ว่าบุคคลที่รู้ความจริงซึ่งคนอื่นรู้ไม่ได้ ไม่ว่าใครทั้งโลกก็รู้ไม่ได้!! ถ้าพระองค์ไม่ทรงแสดงธรรมะที่พระองค์ได้ตรัสรู้แล้ว ถึง ๔๕ พรรษา เพราะฉะนั้น "แต่ละคำ" เป็นคำที่ลึกซึ้งและมีความหมายยิ่ง ไม่ใช่ว่า

เพียงฟังเดิน ๆ เข้าใจ แต่ความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า "คำของ
พระองค์" ต้อง "ลึกซึ้งกว่าที่คิด" มาก!!!!...

...เพราะฉะนั้น ฟังแต่ละคำ ประมาทไม่ได้เลย ต้องไตร่ตรอง!!
เพราะว่า ถ้าเป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เพราะพระปัญญา
ของพระองค์ คนที่ได้ฟังคำนั้น และเข้าใจคำนั้น จึงจะเป็น "ปัญญา
ของตนเอง" พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สามารถที่จะให้ปัญญาของ
พระองค์แก่ใครได้!! หยิบยื่นให้ไม่ได้เลย แต่สามารถที่จะมี "คำ" ที่
ทำให้คนอื่นได้ฟัง แล้วก็ไตร่ตรอง แล้วก็เริ่มรู้จักพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า!!!!...

...เพราะฉะนั้น แต่ละคำต้องละเอียด ต้องลึกซึ้ง แล้วก็ไม่ประมาท
เลย เช่น คำว่า "ธรรมะ" ทุกคนได้ยินบ่อย ถ้าได้ยินคำว่า พระ
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ได้ยินคำว่า "ธรรมะ" ด้วย เพราะเหตุว่า

มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ความจริงเพื่ออนุเคราะห์ให้คนอื่นได้
ฟัง เพราะฉะนั้น ต้องมี "คำ" คือ "ธรรมะ" ที่คนอื่นได้ฟังจากพระ
โอษฐ์...

...ด้วยเหตุนี้ ธรรมะคือคำที่พระองค์ตรัสถึงสิ่งที่มีจริงทั้งหมด ว่า
พระองค์ได้ตรัสรู้ความจริงของทุกอย่าง ไม่ว่าอะไรทั้งหมด!! ที่นี้ ที่
นั้น ที่โน่น ที่ไหน ลึกซึ้งอย่างไร พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้
ความจริงถึงที่สุด!! เพราะฉะนั้น ก่อนอื่น ธรรมะไม่ได้อยู่ในหนังสือ
ไม่ได้อยู่ในตำรา ไม่ได้อยู่ที่คนนั้นหรือคนนี้ ที่ว่าเขารู้ธรรมะ เขา
กล่าวธรรมะ เขาพูดธรรมะ!!...

...เพราะฉะนั้น ธรรมะอยู่ที่ไหน? แคได้ยินคำว่า "ธรรมะ" ธรรมะอยู่ที่ไหน? จะฟังธรรมะ จะหาธรรมะ จะเข้าใจธรรมะ จะรู้จักธรรมะ แล้วธรรมะอยู่ที่ไหน? บางอย่างซินหุ แต่ว่าไม่ได้เข้าใจจริง ๆ ถ้าตอบว่า ธรรมะอยู่นี้ เดียวนี้เป็นธรรมะ หาเจอไหม? ธรรมะอยู่ที่ไหน? ธรรมะอยู่ที่นี้!! เดียวนี้!! ไม่ว่าจะไปที่ไหน เป็นธรรมะทั้งหมด!! ไม่ว่าจะหลับจะตื่น เป็นธรรมะ ไม่ว่าจะคิด จะจำ สนุกสนาน รื่นเริง ทุกข์ร้อน ทั้งหมดเป็นธรรมะ!!

เพราะฉะนั้น ธรรมะ หมายความว่าถึง สิ่งที่มีจริง สิ่งที่มีจริง เราไม่ต้องเรียกอะไรเลยก็ได้ กำลังมีเดี๋ยวนี้จริง ๆ กับทุกคน ซึ่งใครก็ปฏิเสธไม่ได้!! "เห็น" มีจริง ๆ มีใครไม่เห็นบ้างไหม? เพราะฉะนั้น "เห็น" นั้นแหละเป็นธรรมะ "เห็น" เป็นโลกหรือเปล่า? ถ้าไม่เห็นจะมีโลกไหม? จะมีคตินึกเรื่องโลกไหม?...

...เพราะฉะนั้น ธรรมะอยู่ที่ไหน? อยู่ที่เดี๋ยวนี้ทุกขณะ!! "เห็น" เป็นธรรมะ "ได้ยิน" เป็นธรรมะ "คตินึก" เป็นธรรมะ "สุข" เป็นธรรมะ ทุกอย่างเป็นธรรมะ เมื่อใช้คำว่า ธรรมะ แล้วก็ต้องตรงกับคำว่า ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง สิ่งที่มีจริงต้องเกิดขึ้น ถ้าไม่เกิดจะมีไหม? ไม่มี เพราะฉะนั้น ใครคิดบ้างว่า เดียวนี้สิ่งที่กำลังปรากฏ เกิดจึงปรากฏว่ามี แค่นี้ก็ไม่มีใครนึกถึงเลย ว่าเป็นธรรมะ!! คือ สิ่งที่มีจริง กำลังปรากฏเพราะเกิดขึ้น!!...

...และสิ่งที่คนไม่สามารถจะรู้ได้เลยก็คือว่า สิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ตามที่เกิดขึ้น
ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใคร ไม่มีใครสามารถทำให้เกิดได้
แต่ต้องมีสิ่งซึ่งอุปการะ อุดหนุน อุปถัมภ์ เกื้อกูล อาศัยกันและกัน
เกิดขึ้น เช่น "เห็น" ถ้าไม่มีตา เห็นไม่มีแนนอน ถ้าไม่มีสิ่งที่สามารถ
กระทบตาได้ "เห็น" ก็เกิดไม่ได้ "แจ้ง" อย่างนี้กระทบตาไม่ได้เลย
ไม่มีใครเห็น "แจ้ง" แต่แจ้งอยู่ตรงไหน มีสิ่งที่กระทบตา ทำให้
ปรากฏรูปร่างสัณฐานที่จะจำได้ว่าเป็นอะไร เป็นดอกไม้ หรือเป็น
คน หรือเป็นโต๊ะ หรือเป็นเก้าอี้...

...เพราะฉะนั้น ขณะนี้มีสิ่งที่สามารถกระทบตา จิต-ธาตุรู้ "เห็น" เกิดขึ้นเห็น แล้วก็ดับไป นี่คือการเห็นสัมผัสมาสัมผัสเจ้า ไม่มีใครเคยคิดเลย ว่าขณะนี้ ทุกสิ่งที่ปรากฏในขณะนี้เกิดแล้วก็ดับอยู่ตลอดเวลา แต่เพราะเหตุว่า มีสิ่งที่เกิดไม่หยุดเลยและมากมายด้วย มีปัจจัยที่จะให้เกิดหลายอย่าง ก็ปรากฏรวมกันเป็นหนึ่งสิ่งใด ซึ่งเหมือนกับเป็นคน เป็นสัตว์ แต่ถ้าแยกย่อยออกไป ก็เป็นแต่ละหนึ่ง ซึ่งละเอียดยิบ ที่ร่างกายหรือที่ตัวของเรา สามารถที่จะแตกย่อย ออก ตัดแขนก็ได้ ตัดขาก็ได้ ที่ตัดเป็นประจำก็คือ ผม เล็บ ไข่มุม? แสดงว่า มีอากาศธาตุแทรกคั่นละเอียดยิบ ไม่ใช่แค่ตัดผม ไม่ใช่แค่ตัดเล็บ ไม่ใช่แค่ตัดขา ตัดแขน ตัดได้หมดทุกอย่าง เพราะเหตุว่า มีอากาศธาตุแทรกคั่นอยู่ นี่คือการเห็น!!...

...ธรรมะเป็นธรรมะ ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ใคร ไม่ใช่ของใครด้วย!! "เห็น" เป็น "เห็น" นกก็เห็น แมวก็เห็น คนก็เห็น เพราะฉะนั้น "เห็น" จะเป็นนก เป็นแมว เป็นคน ไม่ได้!! เห็นเป็นเห็น ธรรมะแต่ละหนึ่ง ซึ่งเราไม่เคยคิดมาก่อนเลย เพราะว่ารวมกัน ทำให้หลงว่า เป็นสิ่งที่เที่ยง ที่ยั่งยืน นานแสนนานในสังสารวัฏ ไม่มีใครเคยคิดว่า เดียวนี้ เป็นสิ่งที่มิจริง ที่เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป สืบต่อกันอย่างรวดเร็วมาก จนไม่ปรากฏการเกิดดับ เพราะความรวดเร็ว...

...เพราะฉะนั้น ไม่รู้มานานเท่าไร? จะเริ่มรู้ต่อเมื่อได้ฟังคำของ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งไม่ใช่คำของคนอื่น!! เพื่ออะไร? เพื่อให้ละคลายความหลง ติดข้อง ว่าสิ่งที่กำลังปรากฏ เป็นเราหรือ เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งเที่ยง ถ้าไม่มีอะไรเกิดขึ้นเลย จะมีความติดข้อง ต้องการสิ่งนั้นไหม? ในเมื่อไม่มีไม่เกิด แต่เมื่อมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดแล้ว ไม่รู้ จึงติดข้องในสิ่งนั้น พอเห็นแล้วก็อยากเห็น ไม่มีใครไม่อยาก เห็นเลยใช่ไหม? ตื่นมาก็ลืมตาแล้ว ไม่เห็นมีใครตื่นมาแล้วหลับตา ไปเรื่อย ๆ ใช่มั้ย? ตื่นแล้วลืมตาเพื่อเห็น แต่ไม่รู้เลยว่า ขณะนั้น เห็นเกิดเพราะมีตา แล้วก็มีสิ่งที่กระทบตา "เห็น" จึงเกิดขึ้น แล้ว "เห็น" ก็ดับไป...

...เพราะฉะนั้น สิ่งที่มีจริง แตกย่อยออกละเอียดิบ สำหรับรูปร่าร่างกาย หรือสิ่งที่ไม่รู้อะไร เช่น โຕະ แก้อี้พวกนี้ ก็แตกย่อยได้หมด เพราะมีอากาศธาตุแทรกคั่นอยู่ แต่ธาตุรู้หรือสภาพรู้ ที่เราใช้คำว่า "จิต" เกิด ก็ต้องอาศัยสภาพธรรมะที่เป็นสภาพรู้ด้วยกัน แต่ต่างกัน ซึ่งภาษาบาลีใช้คำว่า "เจ-ตะ-สี-กะ" แต่คนไทยก็เรียกย่อ ๆ ว่า "เจตสิก"...

...ก่อนฟังธรรมะ ก่อนรู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เคยรู้จักเจตสิก ไหม? แต่ได้ยินคำว่า ชอบ โกรธ สำคัญตน ดื้อ ขยัน ทุกอย่างนั้น มีจริง ๆ ทั้งหมด แต่ไม่ใช่เรา เกิดขึ้นเมื่อมีเหตุปัจจัย ทั้งหมดเป็นธรรมะแต่ละหนึ่ง เพราะฉะนั้น สภาพที่ขยัน ที่ขี้เกียจ หรือว่า ที่โกรธ ที่รัก ต่าง ๆ ทั้งหมดนี้ ก็เป็นเจตสิก ธรรมะที่มีจริงแต่ละหนึ่ง แต่เป็นสภาพรู้ เพราะเหตุว่า ถามว่าชอบอะไร? ต้องมีสิ่งที่ปรากฏ จึงชอบ หมายความว่า รู้สิ่งนั้น แล้วชอบสิ่งนั้น หรือว่า รู้สิ่งนั้นแล้ว ไม่ชอบสิ่งนั้น เพราะฉะนั้น ก็เป็นชีวิตประจำวันจริง ๆ...

...ด้วยเหตุนี้ ธรรมะก็คือสิ่งที่มี ไม่เคยขาดเลย ตั้งแต่เกิดจนตาย ทุกขณะของชีวิต พอที่จะรู้จักธรรมะแล้วใช่ไหม? ที่นั่งอยู่ที่นี่ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีที่นี่ ไม่ว่าจะเป็นพวงมาลัย เป็นโต๊ะ เป็นเก้าอี้ ก็เป็นสิ่งที่จริง แต่หลากหลายมาก จนเราสามารถที่จะเรียกได้ว่า นี่พวงมาลัย นั่นโต๊ะ นั่นคน นี่เก้าอี้ แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง เป็นสิ่งที่จริง แต่สิ่งที่ไม่รู้ก็คือว่า สิ่งนั้นเกิด โดยใครก็ไม่สามารถจะไปทำให้

เกิดขึ้นได้ นอกจากเหตุปัจจัยที่จะทำให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น เป็นอย่างนั้น
ไม่เป็นอย่างอื่น โกรธเกิดขึ้น จะเปลี่ยนโกรธให้เป็นความติดข้อง
พอใจ รักใคร่ ก็ไม่ได้...

...เพราะฉะนั้น แต่ละหนึ่งเกิด ใครบังคับได้? เตียวนี้เกิดแล้ว
ทั้งหมด!! ไม่ต้องไปหาธรรมะที่ไหนเลย ทุกขณะที่มีจริงเป็นธรรมะ
ซึ่งไม่รู้!! เพราะฉะนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้สิ่งที่มีจริง ซึ่งคน
อื่นไม่รู้ ธรรมะคือสิ่งที่มิแต่ไม่เคยรู้มาเลยในชีวิต ถ้าไม่ได้ฟังคำของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เพียงไม่กี่คำ แต่ใน ๔๕ พรรษา พระมหา
กรุณาทรงแสดงธรรมะ โดยละเอียดยิ่ง โดยประการทั้งปวง เพื่อให้
คนฟังได้พิสูจน์ว่า คำของพระองค์เป็นคำจริง ทุกกาล ทุกสมัย...

...เพราะฉะนั้น ถ้าได้ฟังธรรมะเพียงนิดหน่อย ไม่สามารถที่จะถึง
กาลที่ สักการะ นอบน้อม เคารพสูงสุด ในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จนกว่าจะ "เข้าใจขึ้น" เมื่อไหร่ ก็เคารพนับถือในความเป็นพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งขึ้นเมื่อนั้น!!...

...เดี๋ยวนี้ไม่ลืมนะ!! เป็นธรรมชาติ!! แล้วก็ต้องเพิ่มเติมต่อไปว่า ธรรมชาติทุกอย่าง ไม่เว้นเลย ในภาษาบาลีก็จะเป็นอย่างหนึ่ง แต่เมื่อเปลี่ยนเป็นภาษาไทย แปลเป็นภาษาไทย มีข้อความว่า "ธรรมชาติทั้งหลายเป็นอนัตตา" ทั้งหมดคือสัพเพ เพราะฉะนั้น "สัพเพ ธัมมา อนัตตา" ธรรมชาติทั้งหมด ทั้งปวง ทั้งสิ้น ไม่เหลือเลย เป็นอนัตตา...

...พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นอนัตตาหรือเปล่า? เห็นไหม? ให้เราไตร่ตรอง ให้เราคิด ว่าความจริง ทำไมเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า? ถ้าไม่มีปัญญาที่รู้ความจริง ก็ไม่เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็คือปัญญา ที่สามารถเห็นถูก เข้าใจถูก ตามความเป็นจริงของสิ่งที่มี...

...สิ่งที่มี ก็ต้องมีตามเหตุ ตามปัจจัย กว่าจะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ต้องมีปัญญาถึงระดับที่รู้ความจริง และสามารถแสดงความจริงให้คนอื่นได้เข้าใจถูกและรู้ตามด้วย ซึ่งทุกคน ถ้าไม่ได้ฟังธรรมะ จะไม่เข้าใจว่าเดี๋ยวนี้เป็นธรรมะ ไปหาธรรมะที่อื่น

ไม่ต้องไป!! ไปเพราะไม่รู้!! เพราะไม่รู้ว่ เดี่ยวนี้เป็นธรรมะ แล้วไม่รู้ธรรมะ จึงไปหาธรรมะ ซึ่งไปหาที่ไหนก็เป็นธรรมะทั้งนั้น แต่ก็ไม่รู้!! เพราะเหตุว่ ทั้ง ๆ ที่ธรรมะเดี๋ยวนี้มี ก็ยังไม่รู้!! แล้วจะไปหาธรรมะที่ไหน? จะรู้ได้อย่างไร? เพราะฉะนั้น ก็ต้องค่อย ๆ พิจารณาไตร่ตรองคำที่ได้ฟัง แล้วก็ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น!!

เพราะไม่รู้ใช่ไหม? เราถึงได้มาที่นี่!! เพื่อที่จะรู้ขึ้น!!

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของ ดร. ม.ล.ญาสินี จักรพันธุ์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้บริหารและสมาชิกชมรมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลสุเทพ
และเทศบาลตำบลแม่เหียะ อ.เมือง จ.เชียงใหม่
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของท่านครับ

